

మా నల్ల నెవుడైనా చూశావా?
చూసుంటే-
ముక్కు, గుండెలో గాయమే కూర్చుండేది.
జిల్లు రేగిపోయిన మా గుడిపెలు
తేమ కరువు ఓటులపక్ష గుడిపెలు నుదుళ్ళు,
మా ఆర్థిక స్థితిగతుల కొల మానంలా-
నిండాకలితో జరిగిన దేహంతో కుక్క-
పొద్దుమానం కలిగిందిన కండల్ని
పావుకారు విదిల్చిన
కనిన్చి గిజల్లోనో, రెండు మూడు రూపా-
ల్లోనో-
తిరిగొచ్చే వడిశెల రాయిలా?-
శతాబ్దాలనాటి శతాబ్దాల చరిత్ర.
వాహర ప్రవహించినట్లు,
కలలు పరిస్థాయిలో అనే కలుత నిద్రలోనే
బ్రౌన్లో జీవు ఇండ్లవార్లకు దుమ్ముకా-
ట్టేనని,
నల్ల కళ్ళ తెరిచేత లోపే ఉదాయించే
స్తుంది.
దగాపడిన వేశ్యలా-
మోపివోయేందుకు మరో బదేండ్లు నిక్షిప్త
స్తుంటుంది

[illegible][illegible]

కల్పవృక్షికి వీనిని గలవనాము.

కోలా దీపము పెట్టి తన తల్లిని తలుస్తారట ఆ పూరి ప్రజలు. అల్లరాలి యే అరిది వచ్చినా వచ్చిట్లు స్నానమాది వంద వడ్డప్రసాదము. అమె వచ్చి నెది అవరణికి తలవంచుతుంది. అమె వంట అన్నపూర్ణకు నలుం. అమె దూపు రతికి అలకరే పులింది. అటువంటి తల్లి గర్భాన పుట్టుట మొకటామె చేసిన పుణ్యములు. అది గర్భకారణములు.

నకల దురిత వారము, నర్తక సేవపుర మలిత మన్వరుడున్న నామె నమె మూపు పాదవర్ణ మరలించ మూడుర్ణ నేననమ్ము దివ్య దేవనమ్ము.

ప్రకాశంకా జరిగి గ్రామ జీవితంలో తుపాను రేగింది. అలదు అర్చకత్వం మీద తగదా వచ్చి కోర్టుకైదు. వైద్యక కుటుంబాల రెండు పాదులగా పిలవాల క్షులు, కాకర్ణ్యులలో, ద్వేషానుభూతులలో, వగలు నంకాలలో తల్లిత్వం పెంచుకున్నారు. అజరికి అన్యస్త్రాతైన సీతమ్మ తల్లికి విషప్రయోగం చేశారు. 'పిల్లలగ్న తల్లి, నిరు చేతల పాలిట కల్పవృక్షి, ఆ నర్తియకున్న తల్లి, కడు పాలగ నవ్వుముపెట్టి దీనినకో కోర్టుల గొన్న తల్లి, నెమ కూరిము మోరిము పోవోసి యీ కల్ల జ్ఞాన కొన్న నగ గా నిలవిన తల్లి కమ్మయో!' ఏమిచిదనారు. అమెను వైద్యం నిమిత్తం మద్రాసు తినుకొవెల్లారు. అక్కడే వసివోయింది. ఊరు ఊరంతా కోకిలించింది.

సీతమ్మ పాదాల చిరుమెట్ట ల్లన మ్రోగ శ్రీసతి నదామమిని నెవల సీతమ్మ నదనాన చిరునవ్వు వరచాడు కరదెందు వంశికతో అరిచి నెవల సీతమ్మ నవ్వుతే నేనం గెకాని నేలుతో కాపుర వలెన రెవల

నివల సీతమ్మ నేమి వందించెనెచుకు నివల సీతమ్మ నాకన్న తెదురు లేదు నివల మాదులమ్మ అమ్మాదే ద్వారకను విక్కరా యిష్ట? ఆ తల్లి విక్కడయ్యో?

అలవా ఆ ఊరిలోని వారలకా వాపోయారు. ఈ ముచ్చాపు మంచిన తిరు అనితర పాద్యమైంది. నదివిన ప్రతి ఒక్కరూ అంటుచు పెట్టుకున్నారు. ఆగ్రేయను చదువుకోసం చిత్తూరుకు మేన మామం యింటికి నెవారు. ప్రాంతంబోలే చెడు తిరుగుళ్ళు తరిగినారు. గుణవిది, విగమశక్తి, విరం కుతుక్కి తలచించారు. ఒక గురువర్ణుని కృషి ఫలితంగా మంచి మేనుకొని, రచయితగా డిగ్రీయెల్లారు.

నేమి తెచ్చుకో మంగళమామ గ్రామం వెల్లారు. దిన్నాన్న రామవారూర్లు యింటిలో ఉద్యోగాలు గుఱువారు.

బాణం పూలబాణం 'మకరాంకుని విరితూపో' అకంకమ్మన మెరుపో!

అన్నట్లు ఒక అవతూర్లగి మెరిసింది. వెన్నెం రెండుపాపెట్టు, వీరతంకి మిలెట్టు, దిన్నేటి ముగ్గురు మురుగుల నవనవరదో యోవన మనకార మెట్టిట్లు నెవందో నెవందో

అమ్మామ్మ నేను భామమ్మ. విన్నావు నర నయం చేశాడు. ఎదురింటి అమ్మామ్మ. రామమౌం క్రవరంలో మేనమామం యింట నీరిగి తొలిసారిగా తల్లిని చూడవచ్చింది. ఇరువురికి 'మౌం' కుందింది. వారి పైరి మనుగి, ప్రేమడిగా మారింది.

చిలుకమ్మ గోర్లంక చెడగింకో ముడిచిన మమ్మ మా యిద్దరి మొద్దికంట నింగిలో పాపీత్వం నంయోగ రసనద్రి కలబంట మీదంట కలంవంట మాలో మమకార లోల రసాలామ నిర్మామ తల్లి మానెవ్వమంట

ఈ ముచ్చాపు తీరతంక, కలగా రసమింతం చేసి పూర్ణయంతో చెరిగి వచ్చడం కలిగిట్లు వర్ణించారు. ఆ భర్త అమ్మకోమార్తి. శిశింమమే తన జీవితంలో మరో జీవని చేర్చి నాకనం చేడుడం అతనికన్నెంలేడు.

అమెను వెల్లెపోమ్మన్నారు. అమె పెళ్ళుతూ కన్నీటిలో ఆవని పాదాలకు నమస్కరించింది.

'లోక వలదమ్మ కన్నీలు తడువనెందు విడదుగులే నీ బ్రతుకేమి కడలి చేవ నీ కాళ్ళు నీ కళ్ళ మోనగించి తగవు పిచ్చులోలో పునీతమ్ము నేయే' అంటాడు

మొదలు అతనిపై జాగ్రత్త రలుగుతుంది పార కుడికి. తరూగ నెలేని జారి కలిగిస్తాడు కవి: ఆ పాత్ర, ఆ సంబాధలు గుండెల్ని పిండుతాయి. అమరాగ యోగి అయి అమెను దీనింది పుట్టింటికి నెవారు.

తొలుత తను పోడిందో, లేక తెలిసి నమను ఓడిందోగాని ఒకటికే తమపు నర్పించింది. ఆ జుకా నెం మురగ రసానుభూతి అమె కడుపున కూతురుగా అనతరించింది. ఇది ఆమె కథ.

తండ్రి వడ్డకు పోగా 'గోత్రాల ఒక్కనావా'. మనకి విద్యుం కాస్త్రయం కాదమ్మనా. ఎంత ప్రయత్నించినా కాస్త్రం, సంప్రదాయం అడ్డు పిలిచి నెమను కాలరాచాయి. సకేష 'అత్తకోక'యింది

అవర శ్రీనాధుడు

కవిత శ్రీనాధుడు అధిమానకవి. పీసాపు శ్రీ నాధుడిలాగ నడిపాడు. అంతకంతకో పీసామె శ్రీనాధుడిలా చెప్పారు. ముచ్చలుగా మూడు పీసాలు. ఇవి చాలుపులు. వాస్యం, నమస్కారం, విడిదాం ముప్పదిగొన్న పీసాలిని. ముమ్మల ఒకటి-

ముమ్మలై పుల్లయ్య మూం వడ్డాడయ్య బాతులై కెక్కడ పోడు నింత? ముమ్మలూడుము పిండుమాల తియులుమాన్ అన్నపూర్ణ నీమే అడగగలెమ?

జగనెని గుండెలు తార్చెను కొంస ఐం గారెయ్య యుదులెను మునదెంచెండు? అడుర్తి వేరినాడ మరపురంబున కాస్త్రులి కెన్నాని నాగ్రేయంతు?

నరసామెను మూల వల్లపూసామె నేడు చిత్ర జగితీ వచ్చెను చెదపురుగులు

అవర శ్రీనాధుడార్చెముడున్నమూల నెవ్వకం బామె నా అగవాల్స నెవ.

ప్రతి నవ్వం పూర్ణంగా, అనవధంగా వ్రాసుడం అరెయ్యతే వల్లెంది.

అవాక్కయింది, ఆప్రితురాలెంది, పున దుర్గండ్ల ప్రకాశ్యం దేహాత్మ హరించి. పిలీటి ముక్తియనాకా, కోకాంక నేత్రంకో కోలేక దూరా డికర విక్రూణతంగా లోకం. కనిపించింది.

ఇవాళిట్లు దాచిన ఎంకోర్ల తల్లిన మోమలరా మల మోపుతో, విగులాకు పాదాల లోడడ కుక్కతో, లోపకి చేరింది. పిన్న తెరను పిల్చి మనసులో తానూ పించిన మనసేవి కోసం మంచమపై చూసింది.

అవాక్కయింది, ఆప్రితురాలెంది, పున దుర్గండ్ల ప్రకాశ్యం దేహాత్మ హరించి. పిలీటి ముక్తియనాకా, కోకాంక నేత్రంకో కోలేక దూరా డికర విక్రూణతంగా లోకం. కనిపించింది.

-వల్లపులుసు వెంకటేశ్వర్లు

[illegible][illegible][illegible][illegible]

సద్దాంను మోసగించిన

సంకీర్ణ ఎత్తుగడలు

రియార్, మార్చి 3 : సంకీర్ణ
 దళాల మోసపు ఎత్తుగడలో పడిన ఇరాక్
 అవసరంగా ఈజిప్టు దళాలను ఎదురు
 గావస్తూ సౌదీరాలలోకి విసిరిన సంకీర్ణ
 ప్రవేశమెత్తుట జరిగి, దానితో ఈజిప్టు
 సేనల కమాండర్ అధిపత్యము నూ
 ఎత్తుగడ ఇక మానడం అని కోరారని,
 అమెరికన్ అధికారులు చెప్పారు.

పోలీసు దళాని కడింపే వస్తరికి
 మిలిటరీ ఇంజిన్ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని
 యు.కె.కు.

బ్రిటీష్ జనరల్ స్టీవెన్ అర్బార్న్ ను
 మోసించారు

జుబైదాలో సేనలు 1000లంబం
 పోలీసు అధ్యక్షురాలు సాగించిన భూతం
 సోలాలంలో కేంద్రము మోసగించే ఎత్తు
 గడలు నాల కేలక ప్రాధాన్యం వహిం
 పెందని బ్రిటీష్ జనరల్ వివరించారు.

నడ్రాం హాన్స్ మేన్ ను ఎత్తుగడలతో
 బాగా మోసగించాము అని ఆయన తెలి
 యుచున్నాడు.

దూరదృష్టి తేని
 గెస్ట్ కంట్రోల్ చట్టం

డీప్టీ సగరపాలక వారు ప్రవేశమెత్తునున్న 'గెస్ట్ కంట్రోల్' వివిధవలం
 అనుబంధం అమలు జరుపడానికి ఈనెం 15వ తేదీ వరకు వాయిదా వేసేనుట్టు
 తెలిపింది. ఆ నిబంధన అమలు జరిపేక కలిగి ప్రయోజనం ఏ మూగ్గు

హోటల్ పరిశ్రమ, ఆతిథ్యహోటల్ నిర్మాహకులు, కేటర్లు, ఈ వ్యాపారంలో నెలబంధంపైవు ఇతరులు ఈ విషయమై ముఖ్యాదుతూ గౌరవ వ్యక్తించి అయిన తర్వాత కూడా ఈ పింఛంపై మూలంగా విశేష ప్రయోజనం వను కారణమైన అన్నాదు. యుద్ధం ప్రారంభమైన తర్వాత పింఛం 13వ ఈ చట్టం కంటే ప్రేమపూరితమిది. పింఛం 1 ను తేదీ నుంచి అయిన జనవరినైన ఈ చట్టం

వి కారణంగా తీసుకొని వచ్చిన 15 కోట్ల తేమినరకు వాయిదా వేయబడింది. ఈ చట్టాన్ని 'డ్రీగ్ కలెక్షన్ అక్టర్ - 1991' పేరు మీద తయారు చేశారు. ఇది తీర్మానమునకు ముందుకు వెళ్ళుట క్రింద, ది సెనెటర్లుంటేనేనా ది వింగు ది వాయిదాకైనా 200 మంది అభిమానులు పుంజుకొనగలరని తీర్మానించబడినా ఆపకర వర్తకాలను మిగతా వాదాని, అందుకు సంబంధించిన తీర్మానించబడినా వివిధమార్గాలను నివేదికపెట్టెడి.

ప్రభుత్వ అధికారిని నిర్వహించుచున్న ఎ.ఎ.డి.సి. (ఇండియన్ బ్యూరోస్ డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిల్ కేషన్) వారి హోల్డర్లలో ఈ చట్టం అమలు ద్వారా వ్యాపార సరిగ్గా వినియోగం దివ్యులకు అనుకూలముగా, హాల్డర్లలో నిర్వహించే సమాచారము, పోలింగు, వినియోగము ముందుగా చేయవచ్చు బిల్లులను దివ్య అవుతున్నారాదును హోల్డర్లు, అధికారిగూడు చేయవచ్చు తెలియ. ఈ సెనెటర్లుంటే వాస్తవముగా అక్షేపించబడిన విషయం ఒకటేముంది. వినియోగ, పోలింగ్ లో ఎన్ని వాస్తవములు వున్నా తీర్మానమునకు వచ్చును వూరికొని వారును చేయుచు ఇంకనం అదా అవలెను.

ప్రజలు కూడా చట్టాలను తప్పుగొనుకోవడానికి అనేక మార్గాలు వెతుకుతారు. చట్టంలో ఇబ్బంది తీసుకొనానీ తమ తమ ఇబ్బాదులు వేరేవ్ కోణాలలో అమలు చేయచుకోవాలి.

అధికమందింపు చట్టమైన ఇది కేంద్రసాటియమైన డిస్ట్రీగనరలోనే అమలు నరచున్నారాదు. ఈ సెనెటర్లుంటే ప్రజలు నగరంలోనే హాల్డర్లలో తమ వినియోగము ఉపసాధించుకుంటున్నారు. నగరం దేవలసె, మునిసిపల్ పార్కులు

నంద్యాలలో ఇంద్రం పొదుపు కాలిడా? ధీష్ణి వెలంపేరు ముదూర ప్రాంతాలయిన నోయిడా, పుజియాటాన్, గోల్ గోల్ మరియు ఇతర ప్రదేశాలకు వెళ్తున్న ప్రజలకు ఎంతటి పెన్సిల్ న్యాయం కాగలదు? ఈ మాదిరి నంద్యాలలో అతిథులు కూడా తక్కువ సంఖ్యలో ఉండవచ్చు.

ప్రధాన కార్యదర్శికి

ముఖ్యమంత్రి అన్వేషణ

(అంధ్రప్రదేశ్ సరిహద్దు)

ప్రధానాధికారి, మార్చి 3 : ముఖ్య మంత్రి శ్రీ నేడుముఖ్య జనార్థనలక్ష్మి జగ్గనాథరావు, రాష్ట్ర ముఖ్యల పరిషత్తులకు కోసం సహకారములను ముగిసిన ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, ప్రెసిడెంట్ హౌస్ కార్యదర్శి, పోలీస్ డైరెక్టర్ జన రికర్డ్ సహకార శ్రీ క్రొత్తపాటి వెంకట వింశాదాని ఆలోచిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ వి.వి.రామారావు, ప్రెసిడెంట్ హౌస్ కార్యదర్శి శ్రీ పి.సి. రామయ్య నాడును ఏప్రిల్ నెలలో రిటైర్ అవుతున్నందుకు వర్త ముఖ్యమంత్రి క్రొత్తపాటి వెంకట ఆనందరావు, డిప్యూటీ ఏప్రిల్ నెలలో వి.వి.సి., వి.సి. ఆధికారులను వెళ్ల వల్లను బదిలీ చేయాలని కూడా ముఖ్యమంత్రి యోచిస్తున్నట్లు తెలిసింది.

శ్రీ ఎస్. సంతానంను ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్. సహకారరావు

సీనియర్ అధికారి శ్రీ ఎస్.ఆర్. శంకర్ రచనను ప్రధాన కార్యదర్శికి నియమిస్తే అయిన విధానాలు మార్చాలను పదివరో ప్రధానాధికారి. కనుక హెచ్చు అవకాశాలు 1958లో బ్యాంకు చేరిన అధికారి శ్రీ ఎస్. సంతానంకు వున్నట్లు తెలిసింది. అయితే ప్రధాన కార్యదర్శికి నియమిస్తే రెండేళ్లపాటు పదివరో కొనసాగుతారు.

1957 బ్యాంకు చేరిన అధికారి బి.ఆర్. శంకర్, 1958 బ్యాంకు చేరిన శ్రీ రామమణిరావు రెండేళ్లపాటు ఏకీకృత పదివరో కొనసాగి అవకాశాలు శ్రీ సంతానంకు వుంటుంది. మ.వి. ఎస్. సీనియర్ రిటైర్ శ్రీ సంతానం 22వ స్థానం కనుక ప్రధాన కార్యదర్శి అయితే అవకాశాలు హెచ్చుగా ఉన్న నకే ఉన్నాయి. అయితే ముఖ్యమంత్రికి సమగ్ర అధికారి ఉండే కొద్దు అధికారి పలు సీనియర్ రిటైర్ 28వ స్థానం కలిగివున్న శ్రీ ఎస్. ఆర్. మూలముగాను రామమణిరావు చేసినట్లు

మన ప్రస్తుత హామీ కార్యదానము, ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లు తెలిసింది. ఇదిలావుంటే డి.జి.సి. రాయలు ఏమీ మించాలని ముఖ్యమంత్రి ఇప్పటికే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారని తెలిసింది. ఇదిలావుంటే 1955వ ఏటవేళ్ల వేదికన ప్రముఖ సాహిత్య జ్ఞానము శ్రీ. గానధారి

రావు ఏప్రిల్ నెలలో రిటైర్ అవు తారు. 1955 బ్యాచ్ కు చెందిన పీఏ డర్ ఎ.ఎ.ఎస్. అధికారి శ్రీ నరేంద్ర బాధర్ ఈ నెలలోనే రిటైర్ అవు తారు కాగా 1956 బ్యాచ్ కు చెందిన అధికారి శ్రీ పి.కె. దత్తస్వామి గారి ప్రిజిలెట్లో రిటైర్ అయ్యారు. ఒకవేల 1956 బ్యాచ్ కే చెందిన అధికారి శ్రీ కె.వి. నటరాజన్ ను ప్రధాన కార్యదర్శిగా నియమిస్తే, అయిన కేవలం ఏవివిడి నెలలు మాత్రమే పదవిలో కొనసాగు తారు. ఢిల్లీలో డిప్యూటీ సీన్లై పున్న

తారు. శ్రీ సుశీల్ కుమార్ ప్రస్తుతం హిల్స్ హౌసింగ్ బోర్డుకు చైర్మన్ పదవిని వహిస్తున్నారు.

ముందు స్టాంబల్ శ్రీ రంగయ్యనాథుడు ప్రెస్ నల్ హోమ్స్ కార్యదర్శిగా శ్రీ ఆర్. ప్రభాకర్ రావును నియమించాలని ముఖ్యమంత్రి నిర్ణయించినట్లు తెలిసింది. ప్రస్తుతం డి.డి.పీగా పున్న శ్రీ ప్రభాకర్ రావు 1957వ బ్యాచ్ కు చెందిన ఎ.సి.ఎస్.ఎస్. అధికారి.

పండిత బ్రహ్మచారి వసుదేవమూర్తి పోస్టల్ పోస్టల్

